

ADMINISTRAȚIUNEA
TIPOGRAFIA:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Serioși nefrancoși nu se pri-
mesoc. Manuscrisurile nu se re-
trimite.
Birourile de subscripții:
Brașov, piața mare Nr. 22
Inserate mai primește în Viena
Karl Hofmann, Kossuthgasse 10
: Otto Moos, J. J. Schall, Alois
Herold, M. Duka, A. Oppel, J. Don-
nerberg, în Budapesta: A. V. Gold-
berger, An der Maria Theresien-
strasse; în Frankfurt: G. L. Dohle; în Ham-
burg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie
garnitură pe o coloană 6 cr.
și 30 cr. ambru pentru o pu-
blicare. Publicații mai dese
supra tariful și învoială.
Reclame pe pagina III-a o
serie 10 cr. v. a. s. 50 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIV.

"Gazeta" este în fă-care de.
Abonamente pentru ARSIT - Ungaria
Pe un an 12 fl., pe șase luni
6 fl., pe trei luni 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se primumără la toate oficiile
postale din țară și din afară
și la dr. colectorii.
ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOVU:
la administrație, piața mare
Nr. 22, etajul I.: pe un an
10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu două
cassă: Pe un an 12 fl., pe
șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Un exemplar 5 cr. v. a. s. 15 bani.
Atât abonamentele cât și
inserțiile sunt a se plăti
înainte.

Nr. 66.

Brașov, Vineri 22 Martie (3 Aprilie).

1891.

Nou abonament la "GAZETA TRANSILVANIEI".

Cu 1 Aprilie 1891 stilul vechiu
se deschide nou abonament, la care in-
vităm pe toți amicii și prietenii noștri.

Prețul abonamentului:

Pentru Austro-Ungaria: pe trei luni 3 fl.
pe șase luni 6 fl., pe un an 12 fl.

Pentru România și străinătate: pe trei
luni 10 franci, pe șase luni 20 franci, pe un
an 40 franci.

Abonamente la numerele cu data de Duminică:

Pentru Austro-Ungaria: pe un an 2 fl., pe
șase luni 1 fl.

Pentru România și străinătate: pe un an 8
franci, pe șase luni 4 franci.

Abonarea se poate face mai ușor și
mai repede prin mandate postale.

Domnii, cari se vor abona din nou
să binevoască a scrie adresa lămurită și
a arăta și posta ultimă.

Administrația "Gazetei Transilvaniei".

Academia română.

La 19 Martie curentă s'a des-
chis sesiunea ordinară pe anul
1891-1892 a Academiei române
în București.

Cu această sesiune sunt îm-
preunate două sesiuni de-o însem-
nătate deosebită puse la ordinea
zilei: alegerea secretarului gene-
ral pe un nou period de 7 ani
și jubileul de 25 de ani îm-
pliniți dela întemeierea sa.

Ajunge să constatăm, că Aca-
demia, care forma, acum 25 de
ani, numai o simplă societate aca-
demică, astăzi a devenit o insti-
tuțiune de stat pentru cultura și
literatura Românilor.

În acest scurt timp, de abia
un pătrar de secol de existență,
și în special în anii din urmă,
Academia și-a îmbogățit biblio-
teca și colecțiunile de documente
istorice, încât generațiunile pre-
sente și viitoare vor avea un
isvor nesecat de a se lumina
asupra trecutului și asupra viito-

rului neamului românesc în Ori-
entul Europei. La adunarea ace-
stei bogății, meritul necontestabil
il are D-lu Dimitrie Sturdza,
actualul secretar general al
Academiei. Zelul, capacitatea,
onestitatea și activitatea acestui
ilustru bărbat, ne oferă cea mai
neîndoiosă garanție, că Academi-
cienii își vor concentra din nou
voturile lor asupra persoanei sale,
încredinându-i conducerile aface-
rilor Academiei pe un nou timp
de șapte ani (septenat).

În mâna secretarului general
e depusă cheia morală și mate-
rială a Academiei și numai dela
administrarea lui atâră înaintarea
său decăderea acestui înalt așe-
demânt de cultură națională.

Încât pentru jubileu, ne place
a spera, că deodată cu serbarea
lui, Academia va inaugura o *eră
nouă* pentru încurajarea litera-
turei, originală și națională. Pre-
mierea și distribuția ajutoarelor
nu se va mai face cu aceeași
ușurință și parțialitate ca până
acum. Academia, suntem siguri,
că pe viitor va renunța la usul
practicat în decursul acestui
pătrar de secol de a acorda
premiu său ajutore de încurajare
numai persoanelor cari fac parte
din familia academică sau numai
acelora, cari se bucură de protec-
țiunea înaltelor cercuri politice-literare.
Între aceste persoane favoritate,
sunt chiar și de acelea, cari,
deși premiile le-au băgat în
pungă, sau au primit ajutore
pentru misiuni literare, totuși lu-
crările lor premiate ori subven-
ționate, nici până astăzi n'au fost
publicate.

O asemenea procedură protec-
ționistă mai multă descurază
decât încurază pe omenii de
valoare, cari din lipsa încurajării
sunt împiedecați de a produce,
puțină der bun, pe câmpul li-
teraturei serioase.

În același timp, Academia își
va îndrepta, sperăm, privirea cu
mai multă luare aminte și asupra
culegerilor datinelor, obiceiuri-
lor, portului și graiului poporului
nostru, întocmind în viitor un
muzeu etnografic privitor la des-
cendența Romanilor în provinciile
Daciei.

Cu modul acesta n'ar mai a-
junge în strimțoarea, în care ajun-
sesse mai anțerți, când era vorba
de-a se întruni la București un
congres internațional etnografic.

Cu acea ocaziune delegațiunea
academică combătea din răpuleri
pe inițiatorii congresului, interve-
nind pe lângă guvern printr'o
adresă formală, ca să nu aprăbe
convocarea congresului, pentru
motive că noi Români, n'am
nimic, der absolut nimic, cu
ce ne-am pute prezenta înaintea
înveștătorilor din străinătate
relativ la *etnologia, etica, etnodoxia, sociologia, istoriografia, cartografia, lexicografia și lingvistica* poporului nostru.

Acastă înaltă mărturisire ne
îndemnă a crede, că Academia
va sci să aprecieze pe viitor în-
semnătatea acestei materii literare
cu desăvârșire neglijată până
acum.

Nu ne sfimă a-o spune verde,
că literatura serioasă la noi mai
mult stagnează decât progresază
și acesta stagnațiune e explicabilă
decă vom ține seamă, că pentru
o asemenea literatură n'avem
nici public cetitor de ajuns, nici
mecenați susținatori și nici socie-
tăți de încurajare. De aceea și
cei mai talentați scriitori ai noștri,
însă lipsiți de mijloce și neavând
un teren multămitor de activi-
tate literară, adese devin sceptici
și aruncă condeiul la o parte,
oftând dureros: *pentru cine se
scriu? la noi lumea nu cetesce!*

Flaretu.

CRONICA POLITICĂ.

Foile din străinătate aduc știrea,
că în urma evenimentelor recente din
Bulgaria și în urma stărei precare din
Serbia, comandantul de corp din Agram
a primit ordinul din Viena, ca în de-
curs de două săptămâni să trimită două
regimente complete în Bosnia și Herce-
govina.

"Gazeta de Colonia" scrie, că răs-
boiul se apropie, și că și de astă dată
Rusia îl va provoca. Pregătirile mili-
tare rusești deșteptă îngrijirile numitei
foi, și mai ales măsurile luate de Rusia
pentru ca concentrarea armatei sale să
se pôtă face în spre apus și meza-
di în timpul cel mai scurt. Rusia a chel-
tuit și cheltuesce pentru scopul acesta
sume enorme, ceea ce dovedesce, că e
hotărâtă de a începe răboiul.

Pressa europeană în general comen-
tează distincțiunea lui Cornot din partea
Țarului Rusiei într'un mod neliniștit
pentru situațiune. În multe locuri
este considerată distincțiunea acesta ca
o învingere a panslavismului asupra in-
birei de pace a Țarului, și o interpretă
astfel, că Țarul prin faptul, că a
distins într'un asemenea mod pe Car-
not, a pășit pe o scară, pe care sus
nu mai pôte merge, ci numai jos, adică
spre răboiu. Merită atențiune și o tele-
gramă dela Petersburg, care constată,
că într'un punct al ordinului "St.
Andrei" se pretinde, ca persoane din
afară de Rusia primind acest ordin,
să promită Țarului, că vor observa față
cu el o atitudine amicală, pe care la
ocaziune bine venită, trebuie să o dove-
descă și prin fapte.

Cercetarea în afacerea atentatului
din Sofia, n'a avut până acuma suc-
cesul așteptat. În ziua de 29 Martie
st. n. s'a făcut o arestare, care se crede
că va duce la descoperirea ucigașilor.
A fost arestată adecă acel individ,
care a cumpărat dela vânzătorul de
arme Partl, revolverul, care s'a găsit
în grădina orașului. El nu negă, că a
cumpărat revolverul, der dice că l'a luat
pentru fratele său, care se află într'un sat

FOILETONULU "GAZ. TRANS."

Jertfa.

Novelă, de Sara.
(Fine.)

Cât de fericită este familia, care
într'o căsătorie modestă, prin obiceiurile
ei simple nu ascunde în sanctuarul său
un vulcan gata în tot momentul de
a erupe și nu ascunde astfel de negre
secrete, în al cărui abis se țese un
doliu rușinător, sau o mörte amară.
Cât de numeroși însă sunt aceia, cari
priviți pe dinafară, sunt vrednici de
invidiat, pe când viața lor internă
deșteptă în noi grăză, înfiore și com-
pătimire! Deja la primul moment bă-
nuim, că exteriorul îngereșc al Ger-
trudei este coperământul unui iad chiu-
nitor.

Enigma e deslegată și eu stau în-
aintea unei scene, care-mi sleiesce sângele.
Stă înaintea ochilor mei o mamă de-o
bunătate nesocotită, care cu orbia ei
parțială n'a fost în stare să conducă pe
cărarea mântuirii pe copiii ei; o soră
plină de o respingătoare desertațiune și
de o ușurătate aproape răutăcioasă, care

își torturază sora, fără de milă, stă în-
aintea mea un mire cu două fețe, per-
fid și fără de omenie, care își alungă
uritul prin jertfa unei ființe nevi-
novate, între acestea vedu zdrobită la
pământ pe îngereșca creatură, pe care
toți aceștia o ucidu fără de milă! În
fine vedu apărând în depărtare figura
gânditoare a unui părinte bun care cu
multă îngrijire se gândesce la fiica sa,
despre a cărei sorțe tristă nici ideea nu
avea. Acastă scenă era atât de tristă,
încât mi alungă liniștea.

Abia decă mi pot închipui o du-
rere mai mare, decât aceea, pe care o
simțesce omul atunci, când, cuprins
de compătimire, urmăresce sorțea unui
suferitor, căruia însă nu-i pôte ușura
durerile. Pătrunsă de această simțire
chiuitoare, am întreat pe Gertruda:

— "Așadără nu pot să fac nimic
în interesul d-tale? N'ar fi ore cu sfat,
să scriu, ori să vorbesc direct cu mama
d-tale, cu sora și cu fidanțatul d-tale?
Deși nu-i cunosc mai de aproape, totuși
crede-mi, că doră nu este în lume, ce
nu l'ași face pentru a-ți ușura sorțea.
Permite-mi cel puțin să încerc!"

Gertruda îmi mulțami, și apoi adencu
mișcată îmi răspunse:

— "Prin această mi-ai îngreuna și
mai mult situația; de îndreptare nu
mai pôte fi vorba! Eu am datorința să
mă lupt, și îndată ce voi căpăta putere,
mă voi lupta cu eroism. Oh, de mi-ași
vede măcar părintele!"

— "În tot cazul îl vei vedea!
Nu sperezi, că el va sosi cât mai în
grabă?"

— "Da, însă cine știe..."

Gertruda simțea deja, că nu peste
mult se va face sfârșitul luptelor sale.
Câtă mă privește pe mine, când mi a
intins mâna de adio, sciam, că acesta
este ultimul "Dumnezeu cu tine". Pe
oată mi sta în putință, mi tănuiam
durerea ce-mi străpungea inima, ca un
pumnal. N'am rugat-o să-mi scrie, fi-
indcă adese-ori am audiat, că din cauza
slăbiciunii era foarte obositoare pentru ea
correspondența. Am știut însă ce s'a
întemplat cu dâna.

Familia ei, observând, că morbul
din ce în ce inspiră mai mari îngrijiri,
s'a hotărât să părăsescă locul muntos
ducându pe bolnavă la câmpia sub o

zonă mai blândă. Au călătorit în
Pisa. Gustav și Clelia și-au schimbat
purtarea de până acum îndată ce au ob-
servat, că slăbirea ei ia mari dimensiuni
și că pericolul este iminent. N'o mai
amăriau prin purtarea lor neastempe-
rată; arătau față de ea mai multă bună-
voință și câtă puteau îi avea de grijă.
Dureri însă, căci deja era prea târziu.

Gertruda era pe dōga morții. După
o scurtă chinuire, ora sfârșitului ei a su-
nat, fără de a avea deosebita mângiere
de a-și vedea încă odată pe tatăl său.
Înainte de ce și-a închis ochii ei blândi,
chiamă lângă sine pe sora sa și-i șopti
încet: "Te iubesc și-ți iert, tu nu ești
causa..."

Gustav care sta lângă patul bol-
navei aproape scos din minți, înțelese
însemnătatea cuvintelor șoptite încet;
muștră de conștiință, el se aruncă
înaintea patului muribunde și ascun-
du-și față între perini își ceru iertare
aproape încet de lacrimi: "Gertruda
mea, der de mine nu te înduri?! Da,
tu-mi ierți și mie!"

Boinava n'a mai putut dice nici o
vorba, însă își ridică o mână spre ca-

în districtul Sofia. În urma acesta au fost trimiși gendarmii în numitul sat. Individul din cesiune se dice că e grec din naștere. Cu privire la stentat se mai dice, că îndată ce s'a aușit prima pușcătură, Stambulov a strigat cătră Belcev: „Fugi! fugi!” Stambulov a și fugit o bucată, dér Belcev a stat pe loc și a fost nimerit de împușcături următoare. În noptea aceea Stambulov a vizitat în persoană, acompaniat de gendarmii, toate căroumele orașului.

Diarul englez „Times” dice, că în oasă decă ar fi fost omorât Stambulov, bandele armate organizate de comisarul rusec maiorul Benderev, îndată ar fi năvălit din diferite părți în Bulgaria. Acest Benderev a trecut zilele trecute și prin România.

SCRILE ȚILEI.

Sesiunea generală a Academiei Române. Marți în 19 Martie v. s'a deschis sesiunea generală a Academiei române. Ședința primă s'a început la 1 ora d. am. cu citirea raportului secretarului general d. D. Sturdza, apoi s'a precedat la alegerile comisiunilor. Vineri 22 Martie v. se va ține ședința publică. La ședința primă au fost prezenți d-nii membrii: Aurelian, Bacaloglu, Babeșu, Barișiu, Felix, Sbiara, Quintescu, Maniu, Hajdeu, Negruzzi, Crețulescu, Stefanescu, Sion și Papadopolu-Kalimaki. — Sărbarea iubilară a Academiei Române — dice „Românul” — s'a amănât pentru ziua de 14 Aprilie, în loc de 1 Aprilie după cum se hotărise la început.

„Schulverein”-ul german și Sașii ardeleni. Cu ocaziunea unei serbări a „Schulverein”-ului din Germania istoricul Wattenbach printr'o înflăcărată vorbire arată trista situațiune, în care se află Sașii ardeleni sub actuala stăpânire ungurească. Oratorul își luă ca temă a vorbirii sale proiectul de lege pentru *Kisdedovuri*, arătând, că acesta în actualele împrejurări de aici este o instituțiune criminală, care caracterizează barbarismul din Ungaria; aminti cu recunoștință numele acelor deputați sași, cari au luptat în dietă în contra *Kisdedovurilor* și accentuă, că Românii ardeleni au mai mari speranțe de a ajunge la putere, de cum au Sașii. „Prin noua lege despre *Kisdedovuri*”, țise oratorul, „Ungurii voiesc să crească pe copii nemaghiari după calapodul naturii celei dure ungurești; darvinismul unguresc pe ori ce cale se și formeze ianieri” etc.

În contra administrațiunii de stat. În 31 Martie n. c. s'a ținut în Turda o adunare populară, la care au luat parte

mulți cetățeni din oraș și din comitat. La propunerea deputatului Bartha Miklos, adunarea a hotărât cu unanimitate, ca să se înainteze un protest la dietă în contra proiectului de lege privitor la introducerea administrațiunii de stat. O asemenea hotărâre s'a mai adus și din partea comitatului Bichișului și a comitatului Odorheiului.

Regimentul de infanterie Nr. 31 din Sibiu și va serba în zilele de 9 (21) și 10 (22) Mai deodată cu aniversarea luptei dela Aspern și iubileul de 150 de ani al existenței sale. În zilele acestea se vor face mari serbări în Sibiu. Amintim, că acest regiment curată românesc s'a luptat cu vitejie în contra lui Napoleon I la Aspern, unde Napoleon a fost pentru prima dată învins.

Starea séménaturilor din Transilvania, după raporturile sosite la ministerul de agricultură, e peste tot satisfăcătoare. Cu deosebire cerealele au iernat foarte bine.

Un manual pentru învățarea limbii române a apărut în Sibiu. Autorul acestei cărți este Ioan Müller, profesor de limba română la gimnaziul ev. din Sibiu.

Senatul școlar sârbesc. În 14 (26) Martie s'a ținut în Carlovșu primul senat școlar sub presidența noului patriarh *George Brancović*. Toți membri senatului au luat parte la ședință. În ședința primă și a doua s'au rezolvit peste 60 de obiecte. De o valoare netăgăduită este hotărârea ce s'a adus, ca pentru prețul de 200 fl. să se procure pe séma preparandiei sârbesce din Zombor *stuyi și cognițe* (sistemul dzirdzonian), ca elevii institutului se studieze și să se deprindă în cultivarea *stuyilor*.

Schimbarea orelor de poștă. Dela 1 Aprilie n. c. s'au schimbat orele dela oficiul poștal din loc, după orologiul din Pesta, care arată mai puțin cu 26 de minute ca orologiul nostru. Prin urmare oficiul se va deschide la 8½ ore dimineața și se va închide la 6½ ore seara.

Turnul Eiffel, va fi pus și de aici înainte în serviciul științelor naturale. Foarte interesante sunt observațiunile meteorologice, ce s'au făcut în vârful turnului Eiffel. Apoi s'a făcut experimentul cu pendulul lui Foucault, prin care s'a documentat perfect rotațiunea pământului. Acum de curând profesorul Cailletet a acățat o țevă de 300 metri de lungă, pe care a umplut-o cu mercuriu, pentru ca în modul acesta

să facă gasurile fluide. O astfel de columnă de mercuriu exercită o presiune de 400 atmosfere, o presiune căreia, la o recire temperată, nu-i poate rezista nici un corp gazos.

Despotismul fisolgăbirăesc.

Din fostul district al Năsăudului, Martie 1891.

Pe 27 Martie n. c. a fost fixat termenul pentru alegerea primăriei comunale în Feldru, când s'a și prezentat d-lu protojude din Rodna vechiă Dr. Hunyádi, căruia încă îi sunt „dragi” Românii, ca și lupului mielul. Poporul prințându de veste despre sosirea d-sale, numai decăt s'a prezentat la cancelăria comunală în număr frumuzel, ca să și alegă un primar cu inimă mai bună cătră densusul, de cum a fost cel de până acum, de care s'a fost saturat până dincolo. Durere însă, că dorința poporului n'a fost nici decum luată în considerare, căci d-lu fisolgăbiru fără de a băga în sémă dreptul de alegere al cuiva, a denumit pur și simplu pe fostul primar „Scridon Tivadar”, (căci de când e primar s'a botezat unguresc, ca să placă stăpânilor săi, al cărui fecior e jude chiar lângă susnumitul protojude.

Au protestat câțiva membri din comitet, cari nu-să neamă cu primarul, și au interpelat pe protojude, că din ce pricină nu observă legea comunală, care dice expres, că sunt a se pune în candidația cel puțin 3 indiviți, dintre cari apoi poporul are dreptul a alege pe unul? La acesta d-lu fisolgăbiru a răspuns, că d-sale îi stă în putere să denumesc pe cine-i place și decăt mai vorbesc cineva ceva, îl lăgă și-lă duce cu gendarmii. Cu asta a jurat pe cei „aleși” de d-sa și s'a șters, rămânând bietul popor cu buzele dramboiate.

Astă călcare de lege fățișă a făcut-o un superior politic în comuna aceea, în care nu de multă vreme, tot din pricina celor mai mari, s'a întâmplat vârsarea de sânge cunoscută.

Apoi poftescă și mai dice cei mai mari, că poporul nostru face demonstrația în contra legilor, când chiar d-lor, cari sunt anume puși, ca să execute legile, le calcă în picioare.

Decă denumia protojudele baremi un individ plăcut și poporului, nu numai „Măriei Sale”, tot mai era ceva, déră la primarul denumit, afară de câțiva din némurile lui, nimeni nu se uită cu ochi buni de atunci, de când cu „alegere” de preot în Feldru. D-sa a fost unul dintre cei dintâi, care a dat ansă la întempliera din 16 Novembre a. tr. De când s'a zemislit în Năsăud planul cu „popii”, la care a fost angajat din „nobilul” interes de

némul, n'a mai avut stare nici noptea, nici ziua, numai ca să se pótă duce în îndeplinire, în potrița voinței întregului popor.

D-sa a fost acela, care printr'o garanță dată din oficiu, despre „restabilita liniște a poporului întreg”, subscrisă de d-sa și de d-lu notar Bancu, — a sedus și pe superioritățile bisericesci. D-sa a fost mai apoi acela, care din „dragoste” cătră poporul său, în spre seara de 16 Novembre cu căruța sa proprie a adus în Feldru 3 gendarmii, cătră cari a 2-a și a strigat să pusce asupra poporului. Tot d-sa a fost acela, carele, după posnă, și-a arătat „mila” cătră unii poporenî nenorociți prin aceea, că rugându-l să mijlocască ceva ajutor medical pentru cei răniți, neavându deșii mijloc spre aceea, i-a mângaiat tare „creștinesc” dicend: Așa le trebuie! pentru ce au mers la biserică? să fi ședut acasă, căci nu li-s'ar fi întâmpat nimica!

Acestea sunt destule motive de a fi urit din partea poporului, în fruntea căruia l'a pus érá domnișorul fisolgăbiru.

La toate cele înșirate n'a fost primarul singur, căci a fost sprijinit de aprópe și de d-lu notar Bancu, care e înrudit cu primarul așa, încăt nu se pot separa unul de cătră celalalt, Țicala Românului: cum e sfântul, așa-i și tămăia.

Decă acest argat al fisolgăbirului s'ar fi cugetat la toate cele făcute și ar fi avut în vedere ura poporului față de d-sa, atunci bunul simț l'ar fi îndatorat a abdice și a nu se viri de primar în contra voinței poporului. Ori d-ora crede d-sa, că cu vinarsul, ce l'a dat după denumire, va puté potoli ura poporului față de d-sa? — Până-i lumea! Românul érá, dér nu uită.

Comunică tot-o dată, că dintre cei răniți au mai murit 2 înș: o văduvă, dela care a rămas o copilă abia de 1½ ani fără nici un sprijin; și un bărbat înșurat, cari adăugându-se la cei 7 de mai înainte, suma jertfelor măcelului dela Feldru érá de 9 persoane.

Călătorul.

Fondul guelfic.

Casa ragăscă hanoverană a fost una dintre cele mai bogate dinastii din Europa. Pe când cel din urmă rege al Hanoverei, care era orb, se lupta la 1866 pe partea Austriei, luă cu sine toate bunurile mișcătoare — sângeroasă luptă dela Langensalza s'a dat aprópe numai pentru mântuirea renumitului teșaur al Guelfilor. Îndată după încheierea păcii dela Praga avă în vedere Bismarck împăcarea cu cei învinși și acesta, cu excepțiunea casei de Hano-

pul lui, privi în sus cu durere și apoi se lăsă éráș între perini.

În seara Țilei nenorocite, apăr pe pragul casei mortuare un bărbat cu fața palidă, al cărui palton era plin de pulvere, érá pèrul îi cădea în disordine pe frunte.

— „Fiica mea, unde ești fiica mea?” strigă el desnădăjduit și după ce nu vedă pe nici unul dintre membrii familiei, își sterse fruntea asudată și repetă îndăușit: „Fiica mea!”

Câțiva privitori voiau să închidă calea, ca să-l îndrepte în altă parte; el își făc drum cu forța și străbătându până în odaia cea din urmă, cu vehemență deschise ușa și în acel moment rămase pironit pe loc, ca lovit de trăsnet. Înaintea ochilor lui, apăr un catafaloc încungiurat cu luminări de cêră, cari ardeau trist. Acolo zăcea cu față albă ca crinul, ca o statuă frumósă de marmoră, frumósă Gertruda. Nenorocitul tată după ce rămase câteva momente nemișcat, își pironi infrișoșata privire asupra morții și apropiându-se încet, îi esamină fața cu atențiune, ca și cum ar voi să-i urmeze cu sufletul

în patria morților. În fine se plecă asupra capului, îi sêrută fruntea rece și murmură printre buze: „Deja e târziu, foarte târziu!”

La atingerea obrazilor reci, ca și ghița, pe bărbatul cu inimă tare îl cuprinse o durere grozavă. Într-o noapte n'a fost nimenea în stare să-l depărteze de lângă mort și când se apropiă înmormântarea, el se afla încă tot răzimat cu fruntea de sicriu, îmbrățișându și scumpa copilă. Abia cu puterea a putut fi ridicat nenorocitul părinte și aședat într'un pat, căci era chinut de fierbințel grozav.

Femeia și cealaltă fată a lui se re- întorseră la trista locuință, ca să fiă spre îngrijirea bolnavului conte, care la vederea lor erupe în mânia sêlbatecă și le alungă din odaia.

— „Depărta-ți-vé! Nu vreu să vé mai védú. Voi ați omorit-o!”

Nici lacrimile, nici rugările nu-lă putură abate dela acest gând. A trebuit să i-se aducă drept îngrijitor două maice. De bună sémă, că contele a fost informat prin ore-cine de toate cele ce s'au întâmpat.

Îndată ce i-se făc mai bine, convocă la duel pe Gustav, care înaintea ochilor lui era pricinitorul tuturor nenorocirilor, și după cum de obicei se întâmplă la duele, așa i-s'a întâmpat și aici, că adecă cel vătămât, contele, primi o rană grea în urma căreia de nou a fost silit să pázescă patul... A jurat însă, că îndată, ce se va ridica din pat, va repeti provocarea.

Într-acestea maicelor li-a succés a domoli pe contele față cu familia sa, Clelia însă nici o dată n'e mai vedut pe iubitul ei tată zimbând.

Îndată ce se sculă, contele Strenner, întrebă după Gustav, dér când a căpătat șcirea, că deja a plecat, vedându-se înșelat în speranța de a și puté răbuna, încetul cu încetul își alungă mâna, care era fără de nici un scop; dér cu toate astea nu odată murmură: „De ar fi tocmai în fundul iadului, tot trebuie să-l află!”

Nu trebuie să credem însă, că după morțea Gertrudei, ruperea relațiilor dintre Gustav și Clelia s'ar fi întâmpat din cauza urei comandantului contele, a

duelului și a altor întâmplări asemenea. Nu, nici decăt! Gustav și Clelia nu se iubiau și n'a existat între ei nimic ată, decăt o glumă caprițioasă, o sburdălnică nescotită, care decă nu s'ar fi întâmpat în contul ferioarei și vieții unei nevinovate ființe, a cărei persoană ar fi trebuit să fiă sfântă pentru amândoi, tot lucrul n'ar fi avut decăt importanța unei ușurătăți copilăresce.

Clelia n'avea suflet rău, dér se număra și ea între aceia, despre cari se dice: „O, ce ființă binecuvântată, pe-cătă că e ușurată!”

Suntem curiosi a ști, că ore acésta întâmplare nenorocită și urmările ei seriose nu i-au schimbat năravul? Și că pe cât de ușor a fost ea în stare să arunce pe sora ei jertă nesocotitei sale, nu va fi ea ore tot astfel, — între risete vesele, glumind și cântând, — omoritoare mamei sale, érá mai târziu a înșis copiilor ei?

Nu scim, decăt atăta, că peste puțină vreme s'a măritat, dér numai viitorul va ridica îndoiela noastră, că: ore ea devenit a o soție bună și o mamă pururea gata de jertă pentru copii ei? Seghedineanul.

vera, i-a succésu pe deplin, deși se receră mai multă vreme și muncă, de cum prevăduse el. În urmărirea acestei tendințe, se încercă să se reducă la unu minimă pierderile financiare, pe carl le suferise ex regele George; nioi vorbă, nu putea să-i restituie domeniile hanoverane, oi în locul acestora i oferi ca despăgubirei 16 milioane de taleri din cassa statului prusianu. Firesce, că până când regele nu se împăcase încă cu ordinea cea mai nouă a lucrurilor, nu i-se putea plăti întregu capitalulu, ci numai interesele. George al V-lea se învoi cu acestu arangementu într'unu contractu mijlocit de Windhorst, care, cu totă opozițiunea energică a liberalilor naționali, a fost sancționată de camera prusiană. Acum însă lucră George V cu totu felulu de mijloce pentru restaurarea tronulu său și formă în Viena o legiune guelfică înarmată, ca elita unei viitoare armate hanoverane de insurecțiune. Legiunea se strămută la Parisu, când puternicilor dela Viena le fū témă de urmările unei vătămări frivole a dreptulu gințiloru, ér de aici se strămută mai târziu în Bourges, fortărăța centrală a Franței. Răsboiulu franco-germanu era aproape de isbucnire la lui. Dacă flota franceză ar fi debarcată legiunea aceasta pe țermuri hanoveranu, atunci acesta ar fi fost unu pericolu seriosu pentru Germania. Față de aceste împrejurări ordonă regele prusianu, ca să nu se plătescă interesele fondulu guelficu ex-regelului hanoveranu, și dieta țerii primi ulterioru această dispozițiune. Bismarck reuși a primi dela dietă încuviințare ca să pôtă întrebuiința interesele fondulu, care era administrat de ministrulu de finanțe, pentru a combate „agitațiunile guelfice”; elu voia, așa și cea elu, „să persecute reptilele reușite până în culcușurile lor!”

Din timpul acela și trage originea administrarea ciudată și unică în felulu ei a fondulu; mai cu sémă se trage de atunci dispozițiunea de a se arde socotelele asupra întrebuiințării baniloru Spionajele politice și militare, ajutate de interesele fondulu, și-au ajuns scopulu, membrii legiunii hanoverane au fost în anul 1870 tractați de Francezi ca spioni și deportați la America.

Academia română.

Sesiunea generală din anul 1891.

Programa lucrărilor.

1. Raportulu Secretarului generalu despre activitatea Academiei în 1890—91.
2. Alegerea Comisiunii pentru esamina lucrărilor făcute în 1890—91.
3. Alegerea Comisiunii financiare pentru cercetarea compturilor pe 1890—91 și pentru formarea bugetulu pe 1891—92.
4. Raportulu Comisiunii însărcinate cu împărțirea cărțiloru didactice din fondulu Ioanū Fătu, în 1890.
5. Raportulu comisiunii permanente a Bibliotecii, pentru 1890—91.
6. Raportulu Comisiunii însărcinate cu cercetarea publicațiunilor prezentate la concursulu premiiloru Năstureliu-Herescu de 4.000 lei, și Eliade-Rădulescu de 5.000 lei, pentru 1891.
7. Raportulu comisiunii însărcinate cu cercetarea lucrăriloru prezentate la concursulu Premiulu Lazărulu de 5.000 lei, asupra subiectulu: *Igienea țeranulu românulu, etc.*
8. Raportulu Comisiunii pentru cercetarea publicațiuniloru prezentate la concursulu Premiulu Neuschotzu de 1.500 lei pentru 1891.
9. Decisiune pentru primirea și regulamentarea legatulu Macinca. (Art. 7 lit. n Stat.)
10. Fixarea terminulu pentru amănarea concursulu Premiulu Alexandru Ioanū Cuza de 10.000 lei cu subiectulu „Istoria Românilorulu dela Aurelianu până la fundarea Principatelorulu” (Art. 94 Regul.)
11. Determinarea subiectulu depusă la concursulu premiulu cincenaltu Alexandru Ioanū Cuza de 6.000 lei pentru anul 1897. (Art. 94 Regul.)
12. Determinarea subiectulu pentru concursulu Premiulu Lazărulu de 5.000 lei pentru 1895.

13. Decisiune pentru punere la concursu a Premiulu G. San Marinu de 1.500 lei. — (Cir. decisiune de la 14 Martie 1887).
 14. Determinarea subiectulu depusă la concursulu Premiulu Neuschotzu de 1.500 lei pe 1893. (Decisiunea dela 20 Martie 1889.)
 15. Determinarea subiectulu (alesu de Secțiunea literară) depusă la concursulu Premiulu Alexandru Bodescu, de 1.500 lei, pentru 1894. — (Decisiunea dela 20 Martie 1889).
 16. Decisiune asupra publicărei colecțiunei de poesii populare române prezentată de d-lu I. Popu Reteganulu la 11 Maiu 1890.
 17. Raportulu Comisiunii financiare asupra compturiloru pe 1890—91.
 18. Raportulu Comisiunii însărcinate cu examinarea lucrăriloru făcute în 1890—91.
 19. Cestiunea ortografiei. Scrierea lui u mută finală.
 20. Cetirea discursulu de recepțiune alu d-lui membru Gr. G. Tocilescu cu răspunsulu d-lui D. A. Sturdza. (Art. 24 Stat., 63 Reg.)
 21. Serbarea aniversărei de 25 de ani a existenței Academiei (1866—1891.)
 22. Alegerea Comisiunii de 9 membri pentru cercetarea publicațiuniloru, carl se voru presenta la concursulu premiulu Năstureliu-Herescu de 4.000 lei și alu premiulu Lazărulu de 5.000 lei pentru 1892.
 23. Alegerea Comisiunii pentru cercetarea cărțiloru didactice, carl se voru presenta la concursulu premiulu Societății Craiovene, de 1.500 lei, pe anul 1892.
 24. Alegerea Comisiunii, care va esamina lucrăriloru, carl se voru presenta la concursulu Premiulu Eliade-Rădulescu de 5.000 lei pentru 1892, asupra subiectulu „Nascerea și înmormântarea la Români Davine și credințe.”
 25. Alegerea Comisiunii însărcinate cu distribuira gratuită a cărțiloru didactice din fondulu Ioanū Fătu în anul 1891.
 26. Formarea bugetulu pentru anul 1891—92.
 27. Alegerea de doi membri ai Academiei în Secțiunea literară în locul reșoșiloru T. Cipariu și V. Alexandri.
 28. Alegeri de membri onorari și corespondenți.
 29. Alegerea Secretarulu generalu pe 7 ani (1891—98).
 30. Alegerea Președinților și Vice-președințiloru Secțiuniloru (Art. 14 Statute.)
 31. Alegerea Delegațiunii pentru 1891—92.
 32. Raportulu Secretarulu generalu asupra lucrăriloru Academiei în sesiunea generală din 1891.
- Raportulu secretarulu generalu asupra lucrăriloru făcute în anul 1890—91.
- Domnilorū Colegî,*
- Intrunirile noastre anuale încep cu obligațiunea de a ne aduce cu toții aminte, că anii nu trecu fără a lăsa în urma lor semne incisive și pipăite despre nestatornicia și scurtămea vieții pămâtesce. Când vorbim însă în Academia de acei membri, colegi ai noștri, carl au terminat cursulu școliloru lor, avem o mângăiere, care ni se arată ca unu liman sigur și binefăcător. Purtătoare a sciinței neperitoare, Academia stă pe înălțimile veșniciei însăși, lucrând neîncetat și cu puteri reînnoite la realizarea de adevăruri eterne, de idealuri înalte, de lucrări nesfârșite, ce se înălțuesc unele de altele. De aceea și amintirea memoriiloru acelor, pe carl nu mai putem să-i numărăm printre membri noștri activi, nu ia semnele durerii, oi se prefacă în lauda muncii neperitoare și a reprezentanților ei.
- Celū întâiu, care ne-a părășit în anul acesta, este *Vasilie Alecsandri*, gloria literaturii nămului românesc și a Academiei noastre. Elu a încetat din viață la Miroesol Mercuri la 22 Augustu 1890. Națiunea întregă a îmbrăcatu doliu pentru pierderea celui mai iubit alu ei cântărețu.
- Alecsandri, în timp de o jumătate de secol, a cântat cele mai intime și cele mai vii emoțiun de entuziasm, de bucură și de jale a întregulu popor. Elu a îmbrătat cu cânteculu său aventulu regeneratulu alu Românilor. Elu a cântat în mod neasămănatu gloria

străbună și gloria contimporană. Elu a fost astfel în adevăru celū mai ilustru membru alu Academiei noastre, a căreia misiune este cultura întregulu popor român.

Alecsandri a iubit „Academia Română”, elu urmăria cu interes și bucură progresele ei și ni-a lăsat prin testamentulu său o dovadă viă despre acesta. Elu a dăruit Academiei tote manuscrisele sale, căroră familia a mai adăogatu și alte manuscrite de interes literar și istoric.

La 22 Noemvre (4 Decemvre) a încetat din viață la Oravița Simeonu Mangiuca, membru onoratu alu Academiei. Răposatulu și-a câștigatu merite însemnate printr'o neîncetată activitate literară și mai alesu printr'o seriă de studii etimologice asupra limbii române, publicate în anii din urmă.

Dintre membrii onorari străini anul trecut ni-a răpit pe doi distinși învățați, carl au contribuit prin zelulu, activitatea și interesulu lor pentru Români, la înaintarea cunoștințelor asupra limbii și istoriei noastre. Aceștia sunt *Franciscu de Miklosich* și *Bartolomeu Cecchetti*.

Fr. de Miklosich, părintele filologiei slave, a încetat din viață la 7 Martie 1891 st. n. Limba română a ocupat o foarte mare parte în studiile filologice ale acestui ilustru învățatu. La 1861 elu a publicat însemnatulu memoriu despre *Elementele slave în limba română*; la 1879 memoriulu *Despre migrațiunile Românilor în Alpii Dalmatici și în Carpați*; la 1881 și 1882 două memorii intitulate *Cercetări românesce*, în carl se cuprind monumentele de limbă ale dialectelor românesce, istrianu și macedonenă. Totu în anii 1881—1883 a publicat o seriă de memorii despre *Fonetica dialectelor române*, memorii în carl se încercă pentru întâia oară o espunere completă asupra istoriei sunetelor limbii române în tote formele lor dialecte. Miklosich a arătat tot deuna unu interesu adevărat și binevoitoru pentru Români în tote scrierile sale.

Bartolomeu Cecchetti, fostu directoru generalu alu Arhivelor de Statu dela Veneția, a încetat din viață la 16 Martie st. n. 1890. Mai multu ani de-a rândulu Cecchetti a condus cu zel neobosit cercetările în bogatele archive puse sub direcțiunea sa pentru a ne procura copii de pe tote documentele privitoare la istoria noastră. Astfel amu căpătat mai multe mii de documente, dintre carl o parte s'au publicat în trei volume suplimentare la colecțiunea Hurmuzaki (Vol. III, part. 2, IV part. 2, V. part. 2); altele se află încă în depositu și voru forma două volume. Nobila desinteresare cu care Cecchetti a condus această lucrare, îi dă dreptulu la recunoștința istoriciloru români.

La 16 Ilie st. n. anul trecut, a încetat din viață la Veneția membrulu corespondentulu în secțiunea istorică a Academiei *Eugen Schwyler*, fostu reprezentantulu în România a Statelor-Unitede din America de Nord. O însemnată scriere asupra Țarulu *Petru celū Mare*, a condus pe răposatulu să se ocupe și cu istoria Moldovei dela începutulu secolulu alu XVIII-lea, să exploreze cronicarii Moldoveni și mai alesu pe Ioanū Neculcea. (Va urma.)

Teatru germanu în Brașov.

Comedia *„Doctor Klaus”* jucată aseră (Mercuri, 20 Martie v. 1891) este o piesă escelentă. Acțiune naturală, plină de viață, situațiuni în adevăru comice și peste totu unu umor, care trebe să pună în mișcare, să înveselască până și naturile cele mai reci. Constatăm cu plăcere, că interpretarea de aseră a acestei piese a fost astfel, încâtă fără-care dintre privitor și ascultatori a pututu să simță escelețele ei calități. D-lu *Max Kment*, deși cam rece, a jucat cu multă finețe și naturalu interesantulu rol alu doctorulu Klaus, atât de aspru și de ursuz în aparență și așa bun de inimă în realitate. D-lu *L. Bauer*, ca ju-

velierulu Leopold Griesinger s'a afirmat și de astă-dată ca uua din cele mai sdravane puteri din trupa d-lui Berger, având unu jocu naturalu și în multe lucruri plină de umor. Rolulu risipitorulu său ginere M. v. Boder, care mai pe urmă își recunoșce nebuțiile și apucă pe calea întepării, l'a jucat d-lu *Iulius Schöntag* cu îndemănarea-i cunoscută. Interesantă a fost și d-lu *Karl Mauch*, care ca referendarulu Gerstel a înfățișat foarte bine pe ténărulu amozu său. Pe d-lu *R. Dieffenbacher* nu-lu cunoseam până acuma de comicu așa de minunat, cum l'amu vățut aseră în rolulu lui Lubowsky, propocisutulu servitor alu doctorulu, căruia îi place „așa și cendă”, să și vère nasulu prin tote lucrurile stăpânulu său. Rolulu lui Lubowsky este unulu din cele mai comice, și aseră încă a jucat publiculu în contínu dispozițiune. — Dintre dame d-șora *M. Mullre* a jucat cu multă naivitate și cu violența rolulu Emmei, ficea doctorulu Klaus: d-șora *H. Weinurm* a fost de totu potrivită ca Iulia, fata lui Griesinger; d-șora *N. Lieder* a produs multă ilaritate ca Mariana, găsdoia juvelierulu, éră d-na *H. Tomas-Söld* și-a îndeplinit cu totă cuviința rolulu de mamă, ceva cam somnorosă, a Emmei. — Bună a fost în fine și țeranulu, pe care l'a curat într'unu modu așa de radiolu Lubowsky, visitulu doctorulu. Publiculu a răspătit pe toți artiștii cu număroșe aplause. — De s'eră se va juca piesa *„Die Räuber”* (Hoții) de Schiller cu d-lu *Kment* ca ôspe.

Mulțămă publică.

Subsemnatulu mă simțu datoru a esprima cu profundă venerațiune recunoștința mea generoșiloru domni, carl la recomandățiunea D-lui *Ales. Romanu*, profes. la universit., avură bunătatea a-mi întinde mână de ajutor în marea mea lipsă materială și ferindu-mă de pericolulu de a perde semestrulu II alu anulu școlast. cur.

Vă rog, D-le Directoru, să binevoiti a da locu, în colonele prețitulu D-v. chiar acestei liste, ce conține numele d-lor contribuenți:

Ales. Romanu, prof. 5 fl. Cutare (I. P. S. S. Metp. Dr. Ioanū Vancea) 10 fl., Ger. Végso, dep. 5 fl., Ales. Comanescu, jude tabl. reg. 2 fl., Dr. Vas. Pap, jude tabl. reg. 2 fl., Ales. Ghica, brigadieru, Consul. gener. Rom. în B.-Pesta, 15 fl., Ioanū Poruțu, secret. interpr. consul. gener. Rom. 5 fl., Silv. Rezel, dep. 2 fl., P. S. S. Episcop. Dr. Victoru Mihali 5 fl., P. S. S. Episc. Dr. Ioanū Sabo, 5 fl., P. S. S. Ep. Ioanū Meșianu, 10 fl., Cav. Ioanū Pușcariu, jude Curial. în pens. 4 fl., Cav. Dr. Iuliu Pușcariu, jude tribunal. reg. B.-Pesta, 5 fl., Dr. Atanas. Marienescu, jude tabl. reg. 2 fl., Iosifu Hosszu, vice-preș. la curtea de conturi 2 fl., Giorgiu Serbu, dep. 10 fl., P. S. S. Episc. Nicol. Popea 3 fl., Dr. Ales. Mocioni 10 fl.

Budapesta, 30 Martie, 1891.

Florianu Munteanu,
medicistă an. III.

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS”
(Serviciulu biroului de coresp. din Pesta)

Dresda, 2 Aprilie. Regele numi pe ministrulu Gerber președinte alu consiliulu de ministri.

Berlinu, 2 Aprilie. „Post” continuă lupta în contra scăderii tarifulu vamal pentru cereale.

„Reichsanzeiger” și ce, că ministrulu de stat a luat decisiunea, ca să asțernă în dieta țerii unu proiectu de lege pentru regularea fondulu guelficu.

Friedrichsruhe, 2 Aprilie. Din incidentulu aniversărei zilei onomastice a lui Bismarck, s'au prezentat o mulțime de ôspeți pentru gratulare. A toștu unu impasantu conductu de torțe.

Sofia, 2 Aprilie. Arestările continuă, *apropo toți membrii mai însemnați ai partidei rusofile au fost arestați.*

Numere singurătice din „Gazeta Transilvaniei” a 5 cr. se potă cumpera în tutungeria I. Gross, și în librăria Nicolae Ciureu.

Proprietar:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactoru responsabilu interimalu:
Gregoriu Maior.

Cursul pteței Braşov.

Table with exchange rates for various currencies like Banconote românești, Argint românes, Napoleon-d'or, etc.

Cursul la bursa din Viena.

Table with stock market rates from Vienna, including Renta de aur, Renta de hârtie, etc.

Table with various financial rates and prices, including ostu ungare, Amortisarea datoriei, Bonuri rurale, etc.

AVISU pentru advocatii romani incepatori. Text regarding legal services and fees.

Avisu d-loru abonati!

Rugam pe d-nii abonati ca la renoirea prenumeratiunii se binevoiasca a scrie pe cuponul mandatului postal...

Domnii, ce se aboneza din nou, se binevoiasca a scrie adresa umurita si se arate si posta ultima.

Totodata facem cunoscutu tuturor D-loru abonati, ca mai avem din anii trecuti numeri pentru complectarea colectiunilor „Gazetei“...

Administraj. „Gaz. Trans.“

Sosirea si plecarea trenurilor in Brasov. I. Plecarea trenurilor: 1. Dela Brasov la Pesta, 2. Dela Brasov la Bucuresti.

Mersulu trenurilor

pe liniile orientale ale caii ferate de stat r. u. valabilu din 1 Octomvre 1890.

Large table with train schedules for various routes: Budapesta-Predealu, Predealu-Budapesta, B.-Pesta-Aradu-Teluș, Teluș-Aradu-B.-Pesta, Copșa-mică-Sibiu, etc.